

Оной ноябрийн
26
СКРЕСЕНЬЕ
№ 234 (4613)
Эн 20 мунгэн

Бүрхэт-
Монгол

ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБКОМОЙ
ба УЛАН-УДЫН I К гэй
болон Б М А С С Р эй
ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ
О Р Г А Н

Верховно Главнокомандалагшын

П Р И К А З

Советскэ Союзай Маршал ГОВОРОВТО
Адмирал ТРИБУЦТА

ЛЕНИНГРАДСКА фронтын сэрэг-
АЛТИЙСКА ФЛОДОЙ корабль-
дэмжэлгэтэйгээр үсэд шанга
нуудые хэжэ, мүнөөдөр, нояб-
4-э, Рижскэ залифта орохо за-
халхалхаар немецүүдэй түшэг
уриин пункт болгонон САРЕМА
гэдэг аралые дайсанһаа сэбэр-
үүгэбэ.

Игэжэ советскэ Эстония газар
э булимтарагшадһаа хүсэд сү-
дөө.

САРЕМА аралые эзэлэн абахын тү-
лоһон байлдаануудта генерал-
майор СТАРИКОВАЙ, генерал-лей-
тенант АЛФЕРОВОЙ, генерал-лейте-
нант ПЭРНИН эстонско корпус, гене-
рал-майор ТРУШКИНАЙ, генерал-майор
ПЕНКЫН, генерал-майор РО-
ДОВАЙ, генерал-майор АЛЛИКА,
полковник ФЕЛЬДМАНЭЙ сэрэг-
командирал СВЯТОВАЙ, контр-
адмирал КУДЕШОВОЙ, контр-адмирал
ВСКИИН, 1-дэхи рангын капитан
КОБОВ, 1-дэхи рангын капитан
НИРЭЙ, 2-дохи рангын капитан
КОЙ, 3-дахы рангын капитан
ИМЕНКОВЭЙ, 3-дахы рангын ка-
питан СИРОТИНСКИИ, 3-дахы рангын
капитан РЕЗНИЧЕЛКЫН, 3-дахы ран-
гын лейтенант НОВЖИЛОВАЙ, полков-
ник БОВОВАЙ, майор ЛЕЙБОВИЧЫН
нууд; артиллерия генерал-майор
СЕРАЙ, полковник БЕРЕЗУЦ-
КИЙ, полковник АРУГАЙ, полковник
МАЧЕВАЙ, полковник КАТУНИ-
Н, полковник ГОРБЕЦЫН, полков-
ник ПТИФОРОВОЙ, полковник БОЙ-
КО, артиллеристнууд; танкова сэрэг-
командир генерал-майор ЗАВИМКИН,
полковник КУСЛАНУГАЙ, подполков-
ник АРИЛОВАЙ, подполковник ЧЕР-
НЫН, полковник ЧЕСНОКОВОЙ,
полковник ОЛЕЙНИКОВЭЙ, майор КНЯЗЕ-
В, артиллеристнууд; авиацийн генерал-

полковник САМОХИНАЙ, авиацийн
генерал-майор АНТОНОВОЙ, полковник
ГРЕБЬКОВОЙ, полковник МАТВЕЕ-
ВЭЙ, полковник МЕХАННИКОВАЙ,
полковник КОРЕШКОВОЙ, подполков-
ник УСАЧЕВОЙ, полковник КУРОЧ-
КИНАЙ, полковник МАНЖОСОВОЙ,
подполковник СЛЕПЕНКОВОЙ лётчи-
гууд; полковник АКАТОВАЙ, подпол-
ковник АФАНАСЬЕВАЙ, майор ЕРМИ-
ЛОВЭЙ, майор ШЕЛЕХОВЭЙ, подпол-
ковник ГУЛЬТНЕВАЙ, подполковник
ГУЛЯНИЦКИИ, подполковник СОЛО-
МАХИНАЙ саёрнууд; полковник МУ-
ЖЕВАЙ хэлхээ-холбоошод шалгаржа
гараба.

Игэжэ туйлаһан илалтыг тэмдэг-
лэхын тулада САРЕМА аралые эзэлэн
абахын түлөө байлдаануудта үлэмжэ
эхээр шалгарһан частьнууд болон ко-
рабльнуудые орденуудаар шагнагда-
хаар табиха.

Мүнөөдөр, ноябрийн 24-дэ, 21 ч-
та манай Эхэ ороной столица Москва
болбол САРЕМА аралые эзэлэн абаһан
Ленинградска фронтын шэн габьяата
сэрэгүүдтэ, тэрэ тоодо генерал-лейте-
нант ПЭРНИН эстонско корпусето би
Балтийска флотой морягуудта хоёр зуун
хорин дүрбэн эхэ буугаар хори дахин
аргиллерийн буудалга хэжэ, Эхэ оро-
нойнгоо үжэнэһөө салют-мэдэ хүргэхэ
байна.

Овсо һайн дайшалхы ябуулганууд-
ые хэһэнэй түлөө САРЕМА аралые сү-
лөөлхын түлөө болоһон байлдаануудта
хабаадлаһан Таанарай хүтэлжэ бай-
гаа сэрэгүүд болон корабльнуудта
БАЯСХАЛАН ХҮРГЭНЭБ.

Манай Эхэ ороной эрхэ сүлөө бо-
лон бээ даанхай байхын түлөө бйл-
даануудта амн бээ үгэһэн геройнууд
хэтэ мүнхэдөө алдаршаг!

Немецкэ булимтарагшад үхэжэ
тоннлог!

Верховно Главнокомандалагша
Советскэ Союзай Маршал И. СТАЛИН.

Оной ноябрийн 24.

Советскэ Информбюроһоо

Ноябрийн 24-эй оперативна мэдээн

ЛЕНИНГРАДСКА фронтын сэрэгүүд Улаантүг-
ийска флотой корабльнуудай дэмжэлгэ-
үсэд шанга байлдаануудые хэжэ, нояб-
4-дэ РИЖСКЭ залифта ороһон замуудые
хэжэ немецүүдэй түшэг тулгууркин
болгоһон САРЕМА (ЭЗЕЛЬ) гэдэг аралые
һаа сэбэрлэжэ дүүргэбэ. Игэжэ советскэ
Эстония газар немецкэ булимтарагшадһаа
сүлөөлэгдөө.

Улаантүг Балтийска флотой авиаци САРЕ-
МЭ (ЭЗЕЛЬ) гэдэг аралай урда үзүүртэ дайса-
рабльнуудта сахилто хэжэ, дайсанай нэгэ
контр-авиаци харуулай нэгэ корабль ба харуу-
лай матерые шэнгээгээ; гурбан бомбо сэхэ
нэгэ хүндэ крейсер гэмтээгдээ, тэрэн-
дэ, хоёр харуулай корабль ба нэгэ де-
баржа гэмтээгдэһэн байна.

СЛОВАКИДА, ЧОП гордһоо баруун-хой-

гуур ба баруугаар манай сэрэгүүд хэдэн һуурин
газарнуудые байлдаатайгаар эзэлбэ, тэ.э.эй
дунда УБРЕЖ, ФЕКИШОВЦЕ, РЕВИШТЕ, БЛАТ-
НЕ РЕМЕТИ, ТЕГЕНЯ, МОКЧА КРИСОВ, ША-
ЛАМУНОВА гэдэг газарнууд ба ЧЕРНА гэдэг
түмэрзамай станци бии.

ВЕНГРИДЭ манай сэрэгүүд дайсанай эсэргүү-
сэлтэ ба контратаканыудые нуга дажа, МЕЗЕ-
ЗОМБОР, ДЕДЬЕШ БЕНИЕ, МАЙОШ, ПУСТА
УЙВИЛАГ, СИМАРДИ, ПАЛОШВЕРЕСМАРТ,
ДЬЕНДЬЕШОЛЬМОШ, БОГ гэдэг һуурин газар-
нуудые эзэлбэ.

Фронтын ондоо участогууд дээрэ тагнуулаһаг
бэдэрлэгчнүүд ба хэдэн газарта бага эсргын
удхашанартай байлдаанууд болобо.

(Үргэлжэлэһын 2-дохи нүурта).

ФРОНТОВИГУУДАЙ БҮЛЭНЭРЫЕ ХАЛУУН АНХАРАЛААР ХҮРЭЭЛХЭ

Айх аймагтаа, гэр бүлэдөө үб-
эд, хүгшэд болон бага балшар
наһатай үхибүүдээ орхёод Эхэ
ороноо хамгаалхаар ошоһон хү-
нүүд хадаа фронт дээрэ бүлэ-
нэрингөө хойноһоо ходо наһагаа
зобожо ябадаг гэшэ. Тимэ ту-
ла нутагай партийна, советскэ,
олимпийн эмхи зургаанууд ба
ажайлэдбэрийн предприятинууд,
колхоз, совхоз болон МТС-үүдэй
коллективүүд фронтовигуудай бү-
лэнырөө өөһэднэгөө халуун ан-
харалаар хүрээжэ, тэднэртэ
үдэр бүрийн тухаламжа үзүүл-
жэ, сэрэгэй албахагшадай бүлэ-
нэртэ тухалха ябадал гэшэ бү-
хы Улаан Армидаа тухалха хэ-
рэгэй хахадын болоно гөһөн
нүхэр Сталинай уриаа хүндэтэй-
гөөр бэелүүлдэг байна.

Манай республикын эрэгтэй
эмэгтэй ажалшад болбол фронто-
вигуудай бүлэныртэ, илангаяа
тэднэйн үхибүүдтэ тухаламжа
үзүүлхэ талаар нилээгүй анха-
рал оролдогтоо гаргадаг юм.
Байгша оной юһэн һара соо сэр-
эгэй албахагшадай 10.853
үхибүүдые ясли ба плошадгала,
8.264 багашуул столовонуудта
оруулагдаһан байна. 1.213 үн-
шэн багашуул үхибүүдэй бай-
шанда оруулагдаа. Зунай сагта
8.077 үхибүүд пионер лагерьта
эмгээгдээ һэн.

Тэрэһнээ гадна, 800 мянган
түхэригэй мунгэн тухаламжа
үзүүлэгдөө. 39.270 дэгэл хуб-
саһа, 12.988 паар гутал үгтэ-
һэн байна. 138.695 центнер
хартаабха, овошь, талха, һү, мя-
ха гэхэ мэтын продукцинууд үг-
төө һэн. 1.165 бүлэныртэ гэр
байра үгтэхэһөө гадна, 2.120
гэр байранууд заһабарилагдаһан
байха юм.

75.532 кубометр түлшэ зөөг-
лөө, 1.027 толгой һааха үнсэд,
28.189 центнер үбһэ төжээл
үгтөө. Энэ үелэ 7.550,5 мянган
түхэригэй налогой хүгшээлтэ
хэгдөө.

Фронтовигуудай бүлэныртэ ту-
халамжа үзүүлхэ талаар Зэдын,
Заиграйн, Мухаршэбэрэй айма-
гуудай ажалшад, мүн Мельком-
бинат, Мяханай комбинат, оёдо-
лой фабрика, нүхэр Прокопьев
директортэй заводой коллекти-
вүүд нилээдгүй хүдэлмэри ябуул-
һан байна.

Гэбэшьэ энэ шухала хэрэгые
гэһсахан лэ тоо хүсөөжэ дүүргэ-
хэ гээ һаа тон буруу болохо юм.
Эндэ үдэр бүрийн эршэмтэй
ажал хэрэгтэй.

Энэ шухала хүдэлмэри хла-
хаанагүй халуун анхаралтайгаар
ябуулагдаһа гэхын аргагүй. Жэ-
шээлхэтэ, Түхэнэй аймагай
партийна, советскэ, комсомоль-
ско болон бусад олимпийн ор-

ганизацинууд энэ хэрэгые хэрэг
сээдэггүй заншалтай. Хэһэшьэ
мэдэһээр, энэ аймаг соо хэдэн
зуугаад, мянгаад фронтовигуудай
бүлэныр бии. Тээд энэ жэлэй
нүурта эндэхид оройдоо 185 куб-
ометр түлээ зөөбөрлөһөн ба 12
гэр байрануудые заһабарилжа,
миңд 6.300 түхэригэй мунгэн
тухаламжа үзүүлһэн байха юм.
Энээнине хангалтатай хүдэлмэри
гэжэ хэн тоолохо гэшэбэ? При-
байкальска, Кударын болон бу-
сад хэдэн аймагуудаар сэрэгэй
албахагшадай бүлэныртэ туха-
ламжа үзүүлхэ хэрэг тон мууса
ябуулагдаа.

Эхэ ороноо хамгаалагшалай бү-
лэныртэ тухаламжа үзүүлхэ бү-
хы аргаболомжотой байбашы
һаа Бурстройтрест, Хэлхээ хол-
боной управлени, ГЭС, Механи-
лит, Бурмонторг, Областной боль-
ница, Буркоопсоюз гэхэ мэтэ га-
зарай хүтэлбэрилэгшэд, парти-
на ба профсоюзна организаци-
нууд энэ талаар ямаршы анха-
ралаа табидаггүй, харин эхэнэр-
тэ ноёрхог заншал гаргажа һуу-
даг.

Мүн тэрэһэлэн Горячинска ба
Дубининска заһабанай заводуудай
хүтэлбэрилэгшэд, Улаан-
Удын кирпичын заводой хүтэл-
бэрилэгшэд фронтовигуудай бүлэ-
ныртэ тухаламжа тон багаар
үзүүлхэһээ гадна, энэ хүдэлмэ-
ригэ харюусалгагүйгөөр, оһол
назагайгаар хандадаг юм. Заигра-
йн аймагай Дооло-Илькын сов-
исполкомой түрүүлэгшэ нүхэр
Суровцев болбол фронтовигуудай
бүлэнырөө хилэмэһэй картош-
каар хангадаггүй, «Энэ минин
хэрэг бэшэ, хайшаа ошонот,
намһаа саагуур, наранһаа наа-
гуур товилогты» — гэжэ элэнине
хараагаад, ноёрхог заншал гарга-
жа һуулаг байна. Иймэ баримта-
нууд бусадшы аймагуудаар олоһ
бии. Иймэ хойрог ябадалнуудые
халуун түмэрөөр хайран сорьёо-
жо һалгааха шухала!

Мүнөөдөр республикын аймаг,
районуудаар болон городуудаар
фронтовигуудай бүлэныртэ туха-
ламжа үзүүлхэ зорилготойгоор
хаа-хаанагүй воскресник эмхид
хэгдэхэнэ. Энээнине ашагтай ту-
һатайгаар үнгэргэжэ, өөһэтынгөө
хайрата Эхэ оронине хамгаалаг-
шалай бүлэныртэ халуун тухалам-
жануудые үзүүлхэ гэшэ ажал-
шан бүхэнэй арьун нангин
уялга мүн.

Эсэгэ ороноо хамгаалтын агуу
эхэ дайнай фронтнууд дээрэ амн
бээ үгэжэ, халуун шухала ад-
хажа ябаһан баатарнуудай бүлэ-
нырөө халуун анхаралаараа хү-
рээжэ, тэднэрей баясхалача
хүртэхын түлөө үшөө эршэмтэй-
гээр хүдэлмэриһээ!

Сэрэгэй албахагшадай бүлэныртэ тухалха ябадал гэшэ бүхы
Улаан Армида тухалха хэрэгэй хахадын
болоно гэжэ бү мартагты!

Түрүү малшадай трибуна

Найн бэлшээридэ адуулагдаһан мал тарган байдаг

344-45 онуудай үбэлжэлгэ... фермын хүдэлмэрилэгшэд... хойшо эхилһөн ба ур...

Нодоно үбэл 3.500 центнер... хоолоор бүхы малнай он...

Эшээлхэдэ, энэ жэлдэ нүхэр... Юнхуновагай даажя...

Уялганууд ба үнэн хэрэгүүд

Фермын машинно-тракторна... коллектив нүхэр Ста...

Дугар Цыренов, Хориин аймаг ай Карл Марксын нэгэмжэпэ колхозой МТФ-е даагша

Түрүүлжэ тулын бүрн бүтэ... ноёр ондо оруулба. Эрхим үнэ...

Дүршэлтэй бэрхэ малшад үбэл... жэлгэдэ оролын урда тээ намар...

Гүүртэ бүхэнтэ хүрэхэ хохир... хүсэд бии. Манай фермын мал...

шадга хохир бэлдэхэ сабшалан... үтэгжүүлхэ галчар нимэ даалга...

Бидэнэр гүрэндэ һү тушаал... гаяа болзоршоо урид дүүргэн.

Манай колхозой хүнай-товарна... фермын эрхим малшад хамта дээр...

Тиип, билэнэр саапалаа нэгэ... шые түд болоод боло мал хорол...

нуудые үргэлжэ 150-170 про... цент дүүргэлэ. Тэршэлэн то...

T. ТАБАНАРАСУНСНАЯ.

Тимофей Шигинэй бригада

Ново-Брянск машинно-трак... торна станциин хүдэлмэришэдэ...

ажалаараа илангаяа шалгарна... Пүхэр Сталиной агууехэ Ок...

Тэршэлэн тус машинно-трак... торна станциин нэгэдэхи тракт...

O. ГОМБОЕВА.

Үнэн сэхэ ажалынь хүндэтэйгөөр сэгнэгдэбэ

Тарбагатайн аймагай хүнэй... -товарна фермын хүдэлмэрилэг...

Тиип, тус фермын түрүүшүүл... «Бүрят-Монгол АССР-эй хүдөө...

ва ба бусад бии. Эдэнэрэй үнэн... сэхэ ажал нигэжэ хүндэтэйгөөр...

Фермын хүдэлмэрилэгшэд үбэл... жэлгэдэ найн бэлдэхэтэй. Бүхы...

Адуу малаа хоролтогуйгөөр ба... тобир тарганаар онло оруулха...

I. ТАЙНОВ.

үргэлжэл. Эхивинь 2-дохн... шюурта).

дье эзэлжэ, түмэр хатуу... зарнам, хатуу зориг, ниг...

манай гүрэнэй хүсэнийн бү... энэндэ байна»

малта болбол фронтошые, ... тэршэлэн тылдэшые нэг...

дэзницанууд болбол фронт ба гү... ршөө эдэе хоолоор, ажайлэдбэ...

Большевикскэ партияи члө... нүүд болбол ажалай фронтын...

сэе заводой урднай хүдэлмэри... шэн болохо нэгэ коммунист тол...

—Хүбүүхэмни, дуулалми! Ши... өөрийнгөө бүхы наһан соо хэлэ...

Мэргэнээр хэлэгдээ. Үнэн сө... хээр, шударгуу шангаар ажал...

Жэшээнь хүдөөгэй партияи... организациие абаад үзэе. Хүдөө...

хатуу тэмсэл хэхыень хүдөөгэй... коммунистуудһаа манай парти...

Партияи бүхы шийдхэбэриг... нүүд хадаа манай агууехэ Эхэ...

шийдхэбэринүүдые арадай үргэд... цингэдэ танилсуулжа, тэдэ...

Партияи дундахы хатуу шанга... жаг заршам болбол манай бү...

Нэгэ хүндэ аллар ажаллажа... ба манай үнэн хэрэгэй ялха...

1944
Ноябрь
26
воскресенье

Таряабэлэдхэлэй ябасаа

Нүхэр Сталиной ноябриин 6-да хээн элидхэл бүхы оронной амалшадые амалай шэнэ илалтанууд тээшэ хүтэлбэ. Сталин багшын алтан үгэтэ элидхэл болон приказар зоригжон Улаан Армийн бөсүүд дайшалхы ябуулгануудаа улам шангадхан, хорото муухай дайсание эсэслэн үгэхэ үдэрөө дүтлүүлжэл ябана. Тийхэдэнь, тылдхи амалшад дайсанза даража ябаһан баатар зоригто хүбүүдтээ эрхим туһа хүргэхын зорилгоор Улаан Армийн фондо элбэг өхэ эдэе хоол үгэнэд.

Фронтдоо шэнэ ургасын эрхим таряа элбэгээр үгэхые эрмэлзэн, гүрэнтэйгөө саг болзор соонь тосоһон манай республикын түрүү колхозууд түсэбһөө гадуур Улаан Армийн фондо шэлэмэл таряа оруулгана үргэлжлүүлхээр. Тийнэ колхозуудаар олсон аймагууд гүрэндэ таряа тушаалгаар республикаа соогоо түрүүлхээр. Энэниие тодорхойлон дордурсагдаһан нууринууды харуула:

- Курумкан
- Кабанск
- Заканск
- Барганск
- Түнхэн
- Байкаль-Кудара
- Яруна
- Сэлэнга
- Иволга
- Хэмэнга
- Бичура
- Тарбагатай
- Прибайкальск
- Хори
- Занграй
- Кудара
- Зэдэ
- Мухаршээр
- Няхта

Дээрхи нууринууд дээрхээ ямар аймагта таряабэлэдхэлэй һийнээр, хаана муугаар ябуулгатай байһань тодор харуулагдана. Таряабэлэдхэлээр үргэлжэ хамгай хойно шэрэгдэмэ ябаһан Няхта, Мухаршээр, Зэдэ, Кударын аймагууд аяар мүнөө хүртэр ямгышье хубилалта хэзгүй байһаар. Энэ аймагуудай колхозуудай өлөнхидын гүрэндэ тушааха түсэбүүдээ дүүргэхэ яагаашьедүй байна. Төд энэ өхэ табалдада сөөд байһан дурсагдгша аймагуудай партиин, советскэ, бэлэдхэлэй органиудай хүтэлбэрлэлшэд таряа бэлэдхэлээ шамдуулхэ эрид шанга хэмжээ абанагүй.

Ставропольска хизгарай Старо-Марьевска районой Сталиной нэрэмжэтэ хүдөө-ажалай артелиин колхознида, Эхэ-Герой Елизавета Григорьевна Варфоломеева гэгшэ 10 үхибүү түрэгжэ хүмүүжүүлһэн байна Тэрэжэй гурбан хүбүүниинь фронт дээрэ, 16 наһатай Викторын колхоздо шофёроор хүдэлмэрилнэ. Тэрэнь партизанска отрядта баатар ябадал гаргаһанайгаала түлөө «Баатаршалгын түдрэ» гэжэ медалаар шагнагдаһан байха юм.

Елизавета Григорьевнагай зургаан басаганиинь гэртээ байдаг: өхэ басаганын колхоздо хүдэлмэрилжэ, багануудын хүдөөгэй нургуулида нурана ба бүри багакнуудын үхибүүдэй колхозно садта хүмүүжүүлэгдэжэ байна.

Елизавета Григорьевнагай пүхэрын партизанска отрядтай командир байха зуураа Кавказын немецкэ булантайрагшадта сүлрөлхын түлөө болоһон байлдаануудта наһа бараһан байгаа.

Елизавета Григорьевна гүрэнэй тогтоогдомол туһаламжа абана. Зураг дээрэ Варфоломеевтай бүлэ фронтдоо ерхэн бэшэг уншажа байна. Баруун гарнаа — Елизавета Григорьевна. Г. Аракедьевна фото (ТАСС-эй фотохрониксо).

АШАТА ЭХЭДЭЭ

Уураг сагаан хүхэрөө Олон үрме тэжээһэн эхэмни, Уймар нялха хэбтэхэдэмни Унтаха нойргүй үргэһэн эхэмни. Ахир бага наһандамни Амгатай эдегээр тэжээһэн эхэмни, Адар томо болходомни Алтаи нургаал үгэһэн эхэмни. Холшор гүлмэр ябахадамни Хубсанаһанай найхы үмдхүүлһэн эхэмни, Хожом сүдөө болходомни Хуби заласни заһан эхэмни. Дайнай гэгээр мордоходомни Даллан үрһэн гэгдэһэн эхэмни, Дайгаа дараад бусахадамни Дабшан хүни байхаш, эхэмни, Найхан сагай ерэхэдэ	Ханаа сэдхэлээ дүүрэхш, эхэмни, Наһажа ябаһан наһаагаа Найрхан хэлэн нуухаш, эхэмни. Харин харатан дайсаанда Хатуу хараал хэлэһэн эхэмни, Хамтын колхоз амалдаа Хаба шадалаа үгэһэн эхэмни. Эсэргүү дайсанай ороходо Эсэгэ ороноо харамнаһан эхэмни, Энхэ байдалтай тогтоходо Эльгэ зүрхэнһөө баярлахаш, эхэмни. Үндэр иша өдлөжө Үнэр олоноо үзэхш, эхэмни, Үрэ хүүгэдтээ үргүүлжө Үнэтэй гэрээдээ захишаш, эхэмни. 1944 он.

МИНИ БЭЛЭГ

*Ханзынгаа өбортэ хадгалжа
Ябаһан эрэн торонһоо
Ходогоол дурдажа магтажа
Ябаһан инаг нүхэртөө,
Энхэрэч нуужа, ханагтай
Эгээн ариуул эсхэбэб,
Инагтэй сэдхэл, нэжэгтэй
Элиүүлхээр дураа хүсэбэб*

*Унтаха нойроо хулуужа
Арбаад үдэшэ уралааб,
Утаһа ниткэ шэлэжэ
Арадай заншалаар гобогооб,
Энэ тэргэн аршуулни
Инагтэй сэдхэл танюулаг лэ
Энэ эрхим бэлэгни
Илалта бүхэндэнь тунлага лэ.*

Хүдөөгэй арад эондо эээли табигдаба

Энэ жэлдэ немецкэ эзэмдэгшэд хэзэ бүхы советскэ газарай сүлөөлөгдөһөнэй дашарамда хүдөө нютагуудай арад эондо эээли табигдаха ябадал горьтойхонсор дээрэ шэлүүлэгдэбэ. Үнгэрэгшэ жэлэйхндэ орходоо хоёр хахад дахин өхэ эээли үгтөөд байна. Энэ жэлдэ хүдөө-ажалай банкнуудта үггэһэн судын 95 процентынь багшанар ба врачууд абаа. Зээли болбол гол түлэб хүнүүдэй нууха гэрнууды барилгада ба захибарда, адууһа мал худалхан абаха ябадалда зорюулагдана. (ТАСС).

Ригын нургуулинуудаар заняти эхилбэ

Ригын нургуулинуудаар заняти эхилээ. Ноябрьин 15-ай үглөөнһөө эхилжэ хүбүүд ба басагад нургуулийн классууд 20.000 гаран нурагшадаар дүүрэхэй байгаа. Занятинуудай эхилхын урдтаа өхэ бэлэдхэлэй хүдэлмэр хэгдэһэн байна. Нургуулийн эрхим найн 50 гэрнүүд немецүүдэй байха үедэ солдадуудай зарма болгодоһон байгаа. Гитлеревецүүд бүхы парта, ном дэбтэр болон бусад түхээрлэгнүүды галдаһан байгаа. Гэрнүүды захибарилха өхэ хүсэн ба үүсхэл хэрэгтэй байһан байна. (ТАСС).

ХИЛЫН САНА

Югославидахи байлдаанууд

БЕЛГРАД, ноябриин 1 (ТАСС). Югославийн арадай төлөөлгын армийн верховно штаб бай мэдээсэл соо хэлэгдэхэнь даа Ибар ба Баруун Морави секторта айхабтар шанга байлдаанууд үргэлжэлжэ байна. Ибар жеганаа баруугаар югославь частьнууд Елен ба Дод Гвоздене эзэлбэ. Тэрэнь дээрэ Ужича тээшэ сухариха немецүүдэй зам таһалагдаа.

Санджагта Припольеһөө Пиле тээшэ һэтэ сохын ошохо гэдэ һэлэһэн немецүүд, недичевецүү болон четнигүүдэй өхөхөн колхозно бүримүһэн үгы хэгдэбэ.

Французска консултация на ассамблея де Голль үгэ хэлэбэ

ЛОНДОН, ноябриин 23. (ТАСС) Рейтер агентство ингэжэ мэдэжүүлэ: «Консултацияна ассамблея де Голль гадаада политика тушаа булалганууд болоһоной һүүлээр нэрал де Голль үгэ хэлэхэ зүүн Рейн болбол Францида, Бельги, Голландида ба зарим талаар Англидашье шуһала «авуулга байдалай хилэ» болохо юм гэдэ мэдүүлбэ. Германийн хүби зарим шийдхэхэ ябалал гэшэ Францида амндаралай гү, али үхм асуудал болохо юм гэжэ Голль хэлэнэ. Мүнөө хүрэгдэ гуйлагдаһан юмнуудтай дүн гаргаха зуураа де Голль ингэ мэдүүлнэ: «Илаһан державанууд асуураарондын эхнэ байгуулаһонтой. Тэрэ организациһаа мэдэ бүхэн экономика найтаа ба авуулгүй байдалай найтаа оложо абаха байна. Илангала сэтэ өхэ державанууд улсын рондын системын хүтэлбэри бөө дээрэ абаха ёһотой. Франци болбол энэ державануудай нийгэмниин болохо эрхэтэй байһан. Нэгэлэнги байталаа һэргээһэнэ гээ алаар Франци болбол бүхэлхэй бүмбэрэг дээрэ аб нэрэмталье дэмжэлсэхэ ябалал туһалагсаха аргатай байһан. Гэбаше энэ шийдхэбэригөө байлагдаһан аяллыг үсөөд зүблэн хэлсэхэ ябалада хайрталсаагүй һаа Франци болбол Европа ба бүхы дэлхэйдэ хайртай шийдхэбэринүүдтэй яахан шье өөрыгөө холбожо шалгалгүй байна».

Германийн асууладал шийдхэбэригэй һүүлээр Москва, Лондон ба Париж гурбанай хамтаар явуулга дээрһэнэ хүрэгжэ гарһан болото европеекэ нэгэлд байгуулагдаха байха гэжэ Франци шийтэнэ гэжэ де Голль мэдүүлнэ. Италия хабаалата зуураа Голль болбол тааруулан зохионо ябаладай унжагайобальше һаа Франци хадаа Италитай болбол эб найрамтал байгуулагдаха болзо гэжэ найтэна гэжэ хэлэбэ.

Харюуцагата редактор Ц. Г. ГАЛСАНОВ.

МҮНӨӨДӨР НИНОДО «ПРОГРЕСС» — «Шуурга халхы» «ЭРДЭМ» — «Кутузов»